

23. september 2019

Jordbrukets forhandlingsutvalg

Jordbruket sin posisjon for nedskalering av melkeproduksjonen

Jordbrukets forhandlingsutvalg viser til jordbruksforhandlingene 2019 og punkt 5 i sluttprotokollen av 16. mai. Vi viser videre til prosessen mellom partene så langt og rapport «Nedskalering av melkeproduksjonen» fra Arbeidsgruppe av 16. september.

Jordbruket vil presisere at nedskaleringen må skje på en måte som gir lavest mulig kostnader for den aktive melkeprodusent. Vi fremmer følgende opplegg for nedskaleringen.

- Melkemarkedet i 2020 reguleres med forholdstall på disponibel kvote.
  - Forholdstallet for disponibel kvote fastsettes av Landbruks- og matdepartementet ved kvotedrøftingene november/desember. Det må legges stor vekt på Tines markedsvurderinger. Det innføres et bunnfradrag på 30.000 liter som ikke omfattes av nedgangen i forholdstallet for disponibel kvote.
- For kvoteåret 2021:
  - etableres det en midlertidig utkjøpsordning fra 1. januar 2020. Det tas sikte på å kjøpe ut et volum tilsvarende 40 mill. liter melk.
  - varsles det nå at forholdstallet for grunnkvote blir satt ned. Størrelsen på nedjusteringen gjøres i kvotedrøftingene for 2021.
  - tas resterende behov for nedjustering med forholdstall for disponibel kvote ved kvotedrøftingene november/desember 2020. Bunnfradraget på 30.000 liter som ikke omfattes av nedgangen i forholdstallet for disponibel kvote videreføres. Det legges stor vekt på Tines markedsvurderinger.

Midlertidig utkjøpsordning for kvoteåret 2021.

- Statlig andel ved kvotesalg settes til 80 %.
- Det må sikres at produksjonsregionenes andel av grunnkvota videreføres om lag på dagens nivå, jfr sluttprotokollen fra jordbruksforhandlingene. For å få til dette:
  - Differensieres utkjøpsprisene mellom produksjonsregionene. Vi foreslår følgende priser ekskl. mva:

▪ Hedmark, Agder, og Rogaland:	14,50 kr/l
▪ Oppland, Møre og Romsdal og Trøndelag:	13,00 kr/l
▪ Vestland og Nordland:	11,50 kr/l
▪ Østlandet, unntatt Hedmark og Oppland, Troms og Finnmark:	9,00 kr/l
  - Tilbakeholdt volum i den enkelte produksjonsregion avgrenses etter regionens relative andel av grunnkvoter. Med utgangspunkt i grunnkvotene for 2019, skal følgende volum kjøpes ut i den enkelte produksjonsregion:

Produksjonsregion	Grunnkvote. Mill. l	Andel grunnkvote pr region	Utkjøp. Mill.l
1 Oslo, Akershus	30,5	1,9 %	0,75
2 Østfold, Vestfold	54,3	3,3 %	1,34
3 Hedmark	93,6	5,8 %	2,30
4 Oppland	181,7	11,2 %	4,47
5 Buskerud	35,7	2,2 %	0,88
6 Telemark	14,9	0,9 %	0,37
7 Agder	51,1	3,1 %	1,26
8 Rogaland	290,3	17,8 %	7,14
9 Vestland	199,0	12,2 %	4,89
10 Møre og Romsdal	149,1	9,2 %	3,67
11 Trøndelag	353,3	21,7 %	8,69
12 Nordland	113,0	6,9 %	2,78
13 Troms	37,2	2,3 %	0,92
14 Finnmark	23,0	1,4 %	0,57
LANDET	1626,6	100,0 %	40,0

Med utgangspunkt i utkjøpt volum i tabellen over og foreslåtte utkjøpspriser gir dette følgende kostnader:

	Utkjøpt volum. Mill.liter	Andel av utkjøpsvo- lum	Kostnad. Mill. kroner
Hedmark, Agder, Rogaland	10,70	27 %	155
Oppland, Møre og Romsdal, Trøndelag	16,82	42 %	219
Vestland, Nordland	7,67	19 %	88
Østlandet, unntatt Hedmark og Oppland, Troms, Finnmark	4,81	12 %	43
SUM	40,00	100 %	505
MVA 25 %			126
Sum inkl. mva			631

- Når innmeldt volum overstiger produksjonsregionens utkjøpsvolum, suspenderes ordningen i produksjonsregionen.
- Forutsetter løpende saksbehandling og prinsippet om førstemann til mølla
- Siste mulighet for innmelding blir 31/3-2020.
- Partene gjør en drøfting i jordbruksoppgjøret 2020 for ekstra tiltak dersom noen produksjonsregioner har lavt utkjøpsvolum.
- Til kvoteåret 2022 innføres en ny kjøp/salgordning. Den statlige andelen i denne ordningen settes høyere enn 20 % og med fortsatt lav pris. Tilbakesalg av kvote prioriteres foretak med 15-30 kyr.
- Landbruks- og matdepartementet bes øke overproduksjonsavgiften for produksjon utover kvote til et nivå tett opp mot gjennomsnittlig utbetalingspris for melk, jfr rapport fra arbeidsgruppa.

Finansiering

Av og til produserer jordbrukssektoren mer av en vare enn markedet ønsker. Siden tidlig på 80-tallet har Jordbruket tatt på seg ansvaret for overproduksjon. Bortfall av eksportstøtte vil innebære overproduksjon av melk, dersom det ikke settes inn tiltak. Stortinget har gjennom godkjenning av enigheten i WTO i Nairobi 2015, i realiteten bestemt at behovet for norsk melk går ned. Til forskjell fra overproduksjonen jordbruket har hatt for andre husdyrproduksjoner, har denne overproduksjonen av melk sin årsak i politiske vedtak, ikke at melkebøndene har økt produksjonen eller at forbrukeren etterspør mindre melk. Når produksjonen skal tas ned med forholdstall og utkjøp finansiert med trekk i omsetningsavgift, er det melkebøndene alene som tar regninga for vedtaket Stortinget gjorde. Regninga vil langt overstige 1 mrd. kroner.

Vi har gjentatte ganger bedt om at må settes inn kompenserende tiltak fra myndighetene:

- Jordbruket ber om at 60 % av utkjøpskostnaden, dvs 300 mill. kroner (60 % av 505 mill. kroner) finansieres over Statsbudsjettet for 2021, mens resten dekkes over fondet for omsetningsavgift.
- Dette forutsetter at Omsetningsrådet får refundert mva, hvis ikke må Staten også dekke mva utlegget.

Prisutjevningsordningen

Fra 1. juli 2020 settes satsen for prisgruppe 12 i PU-ordningen til 0. Da frigjøres et beløp på i overkant av 70 mill. kroner. Frigjorte midler må legges på prisgrupper som bidrar til å styrke konkurransevnen til norsk melk slik at salget av norsk melk på innenlandsmarkedet øker. Det må gjøres vurderinger både på drikkemelk og ost.